

עפ"ג 11320/12/23 - נביל סיאם (אסיר) נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

07 פברואר 2024
עפ"ג 11320-12-23
סיאם(אסיר) נ' מדינת ישראל

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופט אריאל חזק
כבוד השופט יעקב דנינו
המערער:
נגד
המשיבה:

נביל סיאם (אסיר)
מדינת ישראל

נוכחים:

המערער ובא-כוחו, עו"ד אייל לביא

ב"כ המשיבה, עו"ד ענבל חיים

מהות הערעור - ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום אילת (כב' השופט ש.ברגר) מתיק פלילי 56875-09-22 מיום 04.12.23

פסק דין

המערער הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן שהוגש נגדו בעבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 בחוק העונשין, תשל"ז-1977; נהיגה בהיותו שיכור, לפי סעיף 39א' בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); נהיגה ללא רישיון - מעולם לא הוציא, לפי סעיף 10א) בפקודת התעבורה; נהיגה בחוסר זהירות, לפי תקנה 21א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2א' לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970.

בכתב האישום המתוקן נטען, כי ביום 24.9.2022 בסמוך לשעה 04:23 המערער נהג ברכב בעיר אילת כשהוא בלתי מורשה לנהיגה ומעולם לא הוציא רישיון נהיגה, וללא פוליסת ביטוח בתוקף, כאשר לצדו, במושב הנוסע יושב אחר. שוטר הבחין בכך שהנוסע איננו חגור בחגורת בטיחות וכרז למערער לעצור את רכבו תוך שהוא מפעיל אורות כחולים וסירנה. המערער לא נשמע להוראות השוטר והחל להימלט מהמקום בנסיעה פרועה ומהירה כשהוא נוהג ברכבו בצורה מסוכנת, עוקף רכב מצד ימין, נוסע צמוד לרכבים חונים, "מזגזג" ימינה ושמאלה ומסכן את משתמשי הדרך. ובהמשך, המערער פנה בחוסר זהירות תוך סיכון עוברי הדרך אשר שהו במקום, כשהוא כמעט ופוגע בהולכי רגל. בשלב מסוים נעצר רק לאחר שניידת המשטרה עקפה אותו וחסמה את דרכו. המערער נהג ברכב בהיותו שיכור, בכך שבדגימת אוויר נשוף שלו נמצא שריכוז האלכוהול בליטר אחד של אוויר נשוף הינו 423 מיקרוגרם, העולה על הריכוז של 240 מיקרוגרם שנקבע בפקודת התעבורה.

בתסקיר שירות המבחן על המערער צוין שהמערער בן 24, רווק. בהיותו בן 19 החל לשתות אלכוהול בנסיבות חברתיות. ככלל, שלל שימוש בסמים. בבדיקה שמסר בשירות המבחן נמצאו שרידי סם. המערער הביע צער על ביצוע העבירה. תיאר כי מאז מאסרו הקודם נמנע משתיית אלכוהול ומנהיגה בשל רצונו לסדר את חייו, ותיאר תסכול על כך ששמר על עצמו תקופה ארוכה של 14 חודשים מצריכת אלכוהול ולבסוף ביצע את העבירה ביום בו היה אמור לעבור מבחן מעשי פנימי לקראת הוצאת רישיון נהיגה. שירות המבחן התרשם שהמערער מנסה לערוך התבוננות פנימית, אם כי אינו מבין את הגורמים אשר הובילו אותו לביצוע העבירה, ושביצוע העבירה הינו על רקע דפוסי שתיית אלכוהול ושימוש בסמים. והתרשם שהמערער אינו מפנים לעומק את מצבו, ובזמנים בהם הוא שותה אלכוהול, הוא מתקשה בהפעלת שיקול דעת ונוטה להתנהגות אימפולסיבית ובלתי אחראית. שירות המבחן התרשם מקיומה של נזקקות טיפולית, הפנה את המערער ליחידה להתמכרויות והמליץ לדחות את הדיון בעניינו.

בית המשפט דחה את בקשת שירות המבחן וקבע כי המערער מוסר מידע מטשטש ומגמתי לשירות המבחן, וממשיך לצרוך סמים גם בזמן שהוא ממתין לטיפול, ולכן לא קיימת הצדקה לאפשר לו להמשיך את הטיפול בשירות המבחן. והתיק נקבע לטיעונים לעונש.

המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר ל-36 חודשי מאסר בפועל, ועתרה להטיל על המערער עונש ברף העליון - 36 חודשי מאסר בפועל, להפעיל מאסר על תנאי בן 5 חודשים במצטבר, ולהטיל בנוסף פסילה בפועל לתקופה של 10 שנים, מאסר על תנאי, פסילה על תנאי והתחייבות.

ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לשנת מאסר, ועתרה להטיל על המערער מאסר בן 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות.

בית המשפט קבע כי מעשי המערער מהווים אירוע אחד. עמד על הערכים המוגנים בעבירות. ציין כי הגם שהמערער הורשע בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, הרי שהמעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן מגלמים את יסודות העבירה של נהיגה פזיזה ורשלנית בכלי רכב. עמד על חומרת העבירות, ועל נסיבות ביצוען, המעמידות את המעשים ברף חומרה גבוה יותר מהעבירות שבהן הורשע המערער. ציין שהמערער מעולם לא הוכשר לנהיגה ושהוא נהג תחת שכרות. וקבע שבנסיבות המתוארות, הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה. בית המשפט עמד על מדיניות הענישה, תוך שציין שהעונש בגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו זהה לעונש בגין נהיגה פזיזה או רשלנית, ובשל מרכיבי ההתנהגות של המערער, ניתן לבחון פסיקה שעניינה עבירות של נהיגה פוזזת. וקבע שמתחם העונש ההולם נע בין 16 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, לצד 24 - 48 חודשי פסילה בפועל. בקביעת עונשו של המערער, צוינו הודאת המערער, המאמצים שהשקיע על מנת לשקם את חייו לאחר מאסרו האחרון, לימודי הנהיגה שלו, הנכונות שהביע להשתלב בטיפול, הנזק שיגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהשתת מאסר בפועל, והתקופה שהוא היה נתון במעצר ובתנאים מגבילים. ומנגד צוינו חומרת העבירות והמדיניות המשפטית בענישת עבירות אלה, עברו הפלילי והתעבורתי של המערער והתרשמות שירות המבחן ממנו, ושיקולי הרתעת היחיד והרבים. בסופם של דברים בית המשפט הטיל על המערער 22 חודשי מאסר בפועל והפעיל מאסר על תנאי בן חמישה חודשים באופן שחודשיים ירצו במצטבר ושלושה בחופף, ובסה"כ 24 חודשי מאסר בניכוי ימי מאסרו; 36 חודשי פסילת רישיון בפועל החל מיום גזר הדין והפעלת פסילה על תנאי למשך חמישה חודשים, במצטבר, ובסה"כ 41 חודשי פסילה במצטבר לכל פסילה אחרת; מאסר על תנאי; פסילה על תנאי; והתחייבות.

ב"כ המערער טוען שבית המשפט קבע מתחם עונש גבוה המתבסס על עבירות שהמערער לא הורשע בהן, הפעיל פסילה על תנאי שאינה ברת הפעלה, ולא ניכה מתקופת הפסילה את התקופה שבה היה המערער פסול מנהיגה עד למתן גזר הדין. ביחס למתחם העונש נטען שבית המשפט קמא התייחס בגזר הדין לעבירות של נהיגה פזיזה או רשלנית, למרות שהמערער לא הודה בעבירה זו ולא הורשע בה, ושהעבירות בהן הורשע המערער הן עבירות קלות יותר ומתחם העונש ההולם בנסיבות נע בין מאסר על תנאי לשנת מאסר. עוד נטען שבית המשפט לא נתן משקל למשך הזמן בו שהה המערער במעצר באזוק אלקטרוני ולאחר מכן במעצר בית. שבית המשפט שגה בכך שלא אפשר למערער להשתלב בטיפול כפי שהמליץ שירות המבחן. ושהיה מקום לנכות את תקופת הפסילה של המערער עד מתן גזר הדין. והוא עותר להקל בעונשו של המערער.

ב"כ המשיבה מסרה כי היא ערה לקשיים העולים במקרה זה מהאופן בו נוסח כתב האישום ומהאופן בו בית המשפט קבע את מתחם העונש ההולם, אך טענה כי אין לדברים אלה משמעות ושהעיקר הוא המעשים המתוארים בכתב האישום שהמערער הודה בהם. היא התנגדה לניכוי תקופת הפסילה המנהלית מתקופת הפסילה שנקבעה בגזר הדין, וביקשה לדחות את הערעור על כל רכיביו.

קראנו את כלל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לקבל את הערעור.

המעשים עליהם המערער נותן את הדין מסוכנים מאוד וחמורים. המערער מעולם לא קיבל רישיון נהיגה והוא נהג ברכב בשעת לפנות בוקר, בטבורה של עיר, כשלצדו נוסע, בהיותו שיכור. שוטרים קראו לו לעצור והוא נמלט מהם בנסיעה פרועה ומהירה, עקף כלי רכב מצד ימין, נסע צמוד לכלי רכב חונים, עבר בין נתיבים וסיכן את משתמשי הדרך. בשלב מסוים הוא לקח פניה בחוסר זהירות וכמעט פגע בהולכי רגל שהיו במקום, ובהמשך, כשהשוטרים דולקים בעקבותיו, הוא עבר תוך כדי נסיעה ממושב הנהג אל עבר מושב הנוסע והנוסע עבר אל מושב הנהג.

בחינת עונש המאסר שהוטל על המערער באספקלריה של חומרת מעשי המערער והסכנה שהם יצרו וברקע גילו של המערער ועברו התעבורתי, כשלעצמם, מביאה למסקנה שהעונש שהוטל על המערער הולם.

אלא שההליך בבית המשפט קמא לקה, הן מצד התביעה, שבמסגרת הסדר טיעון עם המערער ניסחה את כתב האישום המתוקן באופן שהעובדות המרכזיות שלו אינן תואמות לאישום שיוחס למערער בגין - האירוע המרכזי בכתב האישום המקורי הוא הנהיגה המסוכנת של המערער, שבגינה יוחסה לו במקור עבירה של נהיגה פוזיזת, לפי סעיף 338 בחוק העונשין. והנה, בכתב האישום המתוקן, על יסוד אותן עובדות, בשינוי שולי, יוחסה למערער עבירת תעבורה של נהיגה בחוסר זהירות; והן מצד בית המשפט, שבגזר הדין לא נתן משקל לכך שבהתאם לכתב האישום המתוקן, נהיגת המערער המתוארת בכתב האישום משכללת אך את העבירה של נהיגה בחוסר זהירות, שהיא עבירת תעבורה מסוג עבירת קנס.

בית המשפט ציין בגזר הדין שנהיגתו המסוכנת של המערער מבטאת בעצם עבירה של הפרעה לשוטר, שיוחסה

למערער. אלא שבכתב האישום מצוין מפורשות שהעבירה של הפרעה לשוטר מתייחסת לכך שהמערער והנוסע שהיה אתו החליפו ביניהם מקומות תוך כדי נסיעה. הא ותו לא.

אנו מוצאים לנכון לציין שהתביעה ביקשה לקבוע שמתחם העונש ההולם למעשי המערער נע בין מאסר קצר ל- 36 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט קבע מתחם עונש הולם המתחיל ב- 16 חודשי מאסר בפועל. אמנם, קביעת מתחם העונש ההולם הינה קביעה נורמטיבית של בית המשפט ועקרונית בית המשפט איננו כבול בעמדת התביעה בהקשר אליו, אולם כאשר בית המשפט קובע סף תחתון של מתחם עונש הולם בפער כה גדול לחומרה זה שהתביעה טענה לו, עליו לציין זאת מפורשות ולנמק את עמדתו.

ועוד ראינו להעיר, שבקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, אין מקום להביא בחשבון את "חומרת העבירות" ואת "המדיניות המשפטית בענישה". נתונים אלה נשקלים בקביעת מתחם העונש ההולם.

על רקע דברים אלה מן הראוי היה שהתביעה תסכים להתערבות מסוימת בעונשו של המערער, אולם התביעה התנגדה לכל התערבות בעונש ואפילו התנגדה לניכוי תקופת הפסילה המנהלית.

בהתחשב בכך שבלב מעשי המערער עומדת נהיגה - ללא רישיון, בשכרות, ובחוסר זהירות - בנסיבות חמורות שיצרו סיכון לפגיעה בבני אדם, ובהינתן פסילת המינימום לתקופה של שנתיים הקבועה בתקנה 39א' בתקנות התעבורה על עבירת נהיגה בשכרות, ועברו התעבורתי של המערער בין היתר בעבירה של נהיגה ללא רישיון, הרי שתקופת פסילת רישיון הנהיגה שנקבעה למערער איננה חורגת מן הראוי בנסיבות ואיננו מוצאים עילה להתערב בה.

נוכח מכלול הנתונים והשיקולים הנוגעים לענין החלטנו להקל בעונש המאסר של המערער ולהעמיד את תקופת המאסר הכוללת (כולל הפעלת המאסר על תנאי) של המערער על 18 חודשים בניכוי ימי מאסרו. ניכוי תקופת פסילת מנהלית מתקופת הפסילה שנקבעה בגזר הדין הוא דבר מקובל המבוצע הלכה למעשה כדרך שגרה ואנו מורים שתקופת הפסילה המנהלית של המערער תנוכה מתקופת הפסילה.

יתר הוראות גזר הדין של בית המשפט קמא יעמדו בעינם.

**ניתן והודע היום כ"ח שבט
תשפ"ד, 07/02/2024
במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה**

יעקב דנינו, שופט

אריאל חזק, שופט